

Szerkesztőségi iroda:

Nagybeccserek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeccserek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy óra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybeccserek, 1903.

XXXII. évfolyam. 156. szám.

Hétfő, július 13.

Elromlott gép.

— Politikai munkatársunktól. —

Budapest, július 12.

Az obstrukció leszereléséről egyelőre még szó sincs. Sőt amint látszik, még intenzívebben szervezik.

A Kossuth Ferenchez hű tagok körében komoly akcióra kellene vállalkozni, hogy észre térítsék azokat, kik sem a pártfegyelmhez, sem az adott szóhoz nem alkalmazkodnak. Ez talán segítene, de sajna! ez is csak talán.

Attól tartunk, hogy azok, kik a parlamenti tanácskozás ellen a forradalmi ellenállást folytatni akarják, többé nem fordulhatnak vissza. Ennek következménye természetesen az lesz, mint az új román nemzetiségi képviselő, Vlád Aurél kifejtette, hogy a nemzetiségi frakciók egyenes örökösei lesznek annak a taktikának, melyet Magyarországnak állítólag legnemzetibb pártja s jnátára méltó makacssággal követ.

A nemzetiségek künn az országban az ellenzék eljárásából kapták a legnagyobb bátorítást, abban fogják hagyni a passzivitást, melyet az általános választásoknál eddig követtek, miután most reményük van, hogy az országgyűlésen teljes, Magyarország állami jöllétét károsan befolyásoló érvényre jutnak: az obstrukció segítségével! Mert vagy megadnak nekik mindent, ami az ország szétdarabolásához szükséges, vagy teljesen megbénítják a parlament minden működését.

Ez az eredménye a magyar ellenzék ugynevezett hazafias ambícióinak.

A kisebbség, mert éppen kisebbség, persze elhárít magától minden felelősséget; annál súlyosabban kell hogy nyomja a felelősség azokat, kiknek kezében van a hatalom s kiket ezzel egyszersmind az a kötelesség terhel, hogy a reipublicae salut minden körülmények közt megóvják. Nekik, a szabadelvű pártoknak a kormányfőszövetésben, minden eszközt fel kell használniok, ne quid detrimenti capiat reipublica!

Az állam fennállása és az állam mindennemű károsításának elhárítása, egye-

dül ez az öncélja minden állami politikának. A parlament, kiváltképpen ami minket illet, a legfontosabb eszköz e cél elérésére.

Ámde a parlament mintegy csak gép, melyet azért építettek, hogy munkáját elvégezze. Ha egy ilyen gépben az mutatkozik, hogy valamely alkatrésze nem akar beleilleszkedni a kerekék és csavarok járásába, hogy ennek folytán az egésznek munkateljesítését csökkenti, vagy éppen teljesen megakadályozza, akkor nincs más mód, mint hogy ezt az alkatrészt el kell távolítani.

—n—s.

A közigazgatási bizottság ülése.

Nagybeccserek, július 13.

Torontálvármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt tartotta a vármegyházán rendes havi ülését dr. Dellimanics Lajos főispán elnöklésével. Az ülésen jelen voltak:

Jankó Agoston alispán, dr. Vincze Erő m. főjegyző, dr. Plechl Szilárd m. főorvos, Poroszkay Béla m. főügyész, dr. Mihálovits Ödön árvaszéki elnök, Tóth István kir. tan. pénzügyigazgató, Faur Kornél az államépítészeti hivatal főnöke, dr. Pacséri Károly kir. tanfelügyelő, dr. Wiedorn Adolf kir. ügyész, Hegedüs János anyakönyvi felügyelő, Babics József, Várnay Imre, Steinitzer Géza, dr. Mangold Samu biz. tagok, Bielek Antal, Szilágyi Albert, Filkovic Boldizsár, Balás Iván, Rigó István, Balogh Károly, Hertelendy Ferenc előadók.

Elnöklő főispán miután üdvözlö a megjelenteket az ülést megnyitja, bejelenti, hogy ő Felső Széll Kálmán miniszterelnök lemondásával K h u e n H é d e r v á r y Károly grófot miniszterelnökké nevezte ki. A miniszterelnök leiratilag tudatta kinevezését a törvényhatósággal s kéri, hogy a reá ruházott teendőikben őt a törvényhatóság támogassa. A főispán úgy hiszi, hogy a közig. bizottság tagjainak egyhangú véleményével találkozik akkor, amidőn azt indítványozza, hogy a közig. bizottság a miniszterelnököt kormányra lépte alkalmából üdvözlölje (Általános helyeslés.)

Ezután áttértek a tárgysorozatra.

Tóth István kir. tan. pénzügyigazgató havi jelentésében előadja, hogy Torontálvármegye mint törvényhatóság területén állami egyenes adó

cimén a hátralék 1903. év végével volt 2,638 154 kor. 53 fillér, a f. é. adótarozásnak és utólagos előírásnak I—II. évnegyedi esedéke 4,228,424 kor. 4 fillér. Összes tartozás 6,866,578 kor. 57 fillér, törleszt 120,082 kor. 32 fillér. Megállapított tartozás 6,746,496 kor. 25 fillér. Befizetés 2,663,938 kor. 69 fillér. Hátralék 4,082,557 kor. 56 fillér, vagyis az ösztartozásnak 50%-a. A f. é. június havi befizetés 27,929 kor. 35 fillér, a f. é. január—június havi befizetés pedig átlagosan 1959 kor. 58 fillérrel kisebb, mint a mult évi hason időszakban elért befizetések voltak. Hadmentességi díjban megállapított tartozás 258,062 kor. 58 fillér, befizetés 10,822 kor. 86 fillér, hátralék 247,233 kor. 72 fillér, vagyis az ösztartozásnak 96%-a. A f. é. június havi befizetés 368 kor. 87 fillérrel, a f. é. január—június havi befizetés pedig átlagosan 2143 kor. 42 fillérrel kisebb, mint a mult év hason időszakában elért befizetések voltak. A f. é. június hónap 41 esetben ideiglenes házadómentességi engedélyt adott ki, 3 esetben fizetési halasztást engedélyezett a pénzügyigazgatóság.

Dr. Pacséri Károly kir. tanfelügyelő havi jelentésében előadja, hogy Szervo Fülöp szerbíttebei állami tanítót a lippai állami elemi iskolához helyezték át s helyébe Bancsák István aliossi községi tanítót nevezték ki Leblanc Antal zichyfalvai állami tanító a temessági állami elemi iskolához történt áthelyezése folytán megüresedett állásra Sell János zsebelyi állami elemi iskolai tanítót helyezték át. Az elmúlt hóban a tanfelügyelő a segédtanfelügyelővel együtt összesen 19 iskolát és 3 ovodát látogatott meg, azonkívül részt vett a nagybeccsereki állami elemi iskola és polgári iskola évről vizsgálatain, valamint miniszteri biztosi minőségben részt vett június hó 7-től 14-ig terjedő időközben a kalocsai róm. kath. tanítónő és tanítóképző intézetekben megtartott tanképesítő vizsgálatokon. Az iskolaépület és a tanítás tekintetében észlelt hiányok megszüntetése végett a helyszínen fölvevett jegyzőkönyvek alapján a kellő intézkedéseket megtette.

Faragó János pancsovai s. tanfelügyelő jelentése szerint a kultuszminiszter a franzfeldi ifjusági-egylet alapszabályait jóváhagyta, Crepaján hatodik közs. tanítói állást szerveztek. A kultuszminiszter Faragó János s. tanfelügyelőnek 4 heti szabadságot engedélyezett s a tanfelügyelői hivatal vezetésével Geeser Béla pancsovai állami polgári iskolai tanárt bizta meg. A mult hónapban meglátogatta a bárányosi, csentai, farkasdi, torontálszigeti, idvori, barándi, oppovai, szekerini, glogoni, számosi, jarkováci, kis-margitai, dobriaci, beresztői és torontál-ozorai áll. és községi el. iskolákat és kisdud ovodákat. Egyébként az elmúlt tanévben tankerülete összes népoktatási tanintézetét hivatalosan meglátogatta.

A „TORONTÁL“ tárcája.

Szabala meséje.

— Népmonda a Tátrából. —

Leültünk a lobogó tűz mellé s hallgattuk a Tátrának azt a különös csendjét, mely belesendül az ember fülebe. Közel volt már a pihenés ideje; akkor Szabala hirtelen fölemelte ráncos képét, mely olyan volt, mint egy vén keselyű feje s Milton arcához is hasonlított; egy pillanatra meredt szemmel nézett a tűzbe, aztán hozzáfogott elbeszéléséhez: „Ténsuram, kérem, egyszer egy parasztember vállára vetette a furóját, meg a szekercéjét és dologra indult Novitargba. Ugy Poronin táján hozzája szegődött egy vénasszony. A parasztnő jóeszű öregember volt; megösmerte, hogy az a Halál s mindjárt azon gondolkozott, hogy hogyan szabaduljon meg tőle. Végre nekigyürkőzik és lyukat váj egy fűzfa törzsökébe. El is készül vele, aztán belenéz.

— Mit nézel — kérde tőle az anyóka.

— Nézz bele te is, ha tudni akarod!

A vénasszony belenéz a lyukba, de semmit se lát benne; a parasztnő az alatt megfaragott egy jó vastag bükfa-cölöpöt.

— Semmit se látok benne — mondotta a Halál.

— Eredj, bujjál bele, akkor majd meg-

átod.

Alig, hogy a halál banyája belebujt az oduba, a parasztember — kérem szeretettel — bedugta a lyukat a fűzfa-cölöppel, aztán a szekercéjével még jól beleverte a cölöpöt és Isten hírével utjának indult.

Sok esztendő mult el azóta s a parasztember még él, mindig él; az emberfia nem haltak; annyira voltak Zakozaneben, Fejér-Dunajecben, Kokolovban, mindenfelé, hogy olyan sok volt az ember, mint az apró fenyőfa az erdőben. A parasztember is megvénült, beköszöntött hozzája a nyomorúság, mert dolgozni nem tudott. Végre megsokalta az életét, kiment a fűzfa törzsökébe és kieresztette belőle a Halált.

A hogy, kérem, a halál banyája kiugrott a fából és elkezdett kaszálni Zakopaneban, Fejér-Dunajecben, Kokolovban, úgy hullott az ember, hogy kevés lett a hely a temetőben.

A halál banyája beállított egy parasztnőhöz is — özvegy asszony volt, hét gyermek anyja — és el akarta vinni magával. De a gyerekek elkezdtek rimánkodni:

— Ne vidd el az édesanyánkat, ne vidd el az édesanyánkat!

A banyának megesett a szive a gyerekeken; elment a jó Istenhez és azt mondta:

— Édes Uristen, hogy vigyem én el azt a szegény asszonyt, a mikor úgy könyörögnek, úgy rimánkodnak a gyerekei, hogy még az én szivem is megesett rajtuk?

Az Uristen pedig azt felelte:

— Nem én vagyok a mestere az ilyeneknek, hanem a Jézus a mestere nekik. Eredj az Ur Jézushoz, majd megmondja ő, hogyan és miképpen legyen.

A halál banyája oda járul az Ur Jézus színe elé és azt mondja:

— Kedves Uram Jézus, már hogyan vihethém el én azt a parasztnőst? — Hét árvája sir a kunyhájában — úgy kérnek és rimánkodnak, hogy megesett rajtuk a szivem.

Az Ur Jézus pedig rája vetette a szeme pillantását a banyára, hogy az úgy érzi, mintha a szél ütötte volna meg.

— Szaporán a tenger vizébe és hozz ki belőle egy követ!

A banya beleugrott a tengerbe, a fenekéről fölhozott egy kemény követ, kerek formájút, olyat, mint a cipő. Az Ur Jézus pedig azt mondta neki:

— Rágjad!

A halál banyája rágja, harapja — fájnak belé nagyon vén fogai — de végre mégis kettéharapta — és mit lát benne? egy picike kis férget.

Az Ur Jézus pedig úgy, mint előbb, megint rája vetette a szeme pillantását:

— Ugy-e, most látod, — mondotta neki — hogy én tudok erről az apró férgéről is, ami a tenger fenekén volt és gondolkod rája; és te azt hiszed, hogy az árvákra nem lesz gondom? Eredj! Hozd el az anyju'at!

Sienkiewicz Henrik.

Általában véve azt tapasztalta, hogy a jelzett tanintézetek tantervi pontosan és lelkiismeretesen végzik feladatukat s a magyar nyelv tanítása körüli eredmény is öröndetes haladásnak indult.

Faur Kornél az államépítészeti hivatal főnöke havi jelentésében előadja, hogy az állami közutak kifogástalan karban tartatottak és azokon a rendes fentartási munkálatok folyamatban vannak. Az utiszemélyzet időszerű munkálatokkal foglalkozott és köteleességének általánosságban megfelelt. A nagybecskerek—zsabiyai th. közút 6—8 kilométer szakaszán, valamint a törökbecse—basahidi th. közút 36—37,5 km. szakaszán az utépítési és hengerezési munkálatokat befejezték. A nagyikinda—nagyiszentmiklósi törvh. közút 17—25,623 km. szakaszának kiépítéséhez szükséges kőanyagszállítását folyamatban van. A zombolya—kisörsi, nagyikinda—pádei törökbecse—karlovi, törökbecse—basahidi és törökkanizsa—kiszombori th. közutakon a folyó évi szállított lavicsanyag felülvizsgálata megejtett. Torontálvármegye Nyerő községében, mint ismeretes, folyó évi július hó 11-ikén postai ügynökség lépett életbe. Ezen ügynökség kerületébe Nyerő község, Bertha-pusztá, valamint a „Nákó” és „Gyulay” puszták tartoznak.

Dr. Wiedorn Adolf kir. ügyész jelentése szerint a törvényhatóság területén levő börtönökben mindenütt rend van. A foglyok száma a hó végével az egyes börtönökben a következő volt: A nagybecskerekiben 65 férfi, 4 nő, a törökbecseiben 2 férfi, a módosiban 4 férfi, 2 nő, a nagyikindaiban 43 férfi, 11 nő, a billédiben 1 nő, a nagyiszentmiklósiiban 31 férfi, 5 nő, a törökkanizsaiban 9 férfi, a zombolyaiban 1 férfi 1 nő.

Dr. P l e c h l Szilárd megyei főorvos jelenti, hogy a vármegyében a közegészségi állapot kielégítő volt. Hagályos betegségek közt előfordult 55 vörheny, 3 tifusz, 6 difterisz, 17 hökhurut, 2 gyermekágyi láz. A hónap végével különösen a vörheny emelkedett és pedig Magyar-Ittében, Sztaresován, Nagyikindán, Csuzos, hurutos bántalmak vagy gyomor és bélbajok alig fordultak elő. Az általános védhímlőoltás, valamint a gyermekek rendes újraoltása folyamatban van s a nagytőszegi gyógyszerárt hivatalosan ismét megnyitották.

Több kisebb jelentőségű ügy elintézése után az ülés véget ért.

H I R E K.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délután gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad. Zuhanyfürdő egész nap.

— **Személyi hir.** Szabó Ferenc apát-plébános orsz. képviselő visszaérkezett Nagybecskerekre.

— **Tanácsülés.** Nagybecskerek város tanácsa ma délután 3 órakor ülést tartott. Az ülésben hozott fontosabb határozatokat lapunk holnapi számában közöljük.

— **Jóváhagyott ipartestületi alapszabályok.** A kereskedelmi m. kir. miniszter a T.-Kanizsa—Torontál-Józseffelvai ipartestület alapszabályait f. évi 33.452. sz. a. kelt rendeletével jóváhagyta.

— **A nagybecskerekéi zárda sikerei.** Beller Antónia kisasszony, Beller István megyei alügyész leánya, kit a nagybecskerekéi női zárda tanárnői készítették elő a felső leányiskola hatodik osztályára, kitüntetéssel tette le a napokban a vizsgát Temesvárott. Ugyancsak a nagybecskerekéi női zárdában készült Beller Ilonka kisasszony a tanítónői képezde első és második osztályára. Itt említjük meg, hogy a budapesti Erzsébet iskola két legjelesebb növendéke szintén a nagybecskerekéi női zárdának volt tanulója. Az egyik Krizso Elza, a második Beller Ilona, kik mindketten dicsőséget szereznek a becskerekéi női zárda jeles tanítónőinek.

— **A kis Béga-híd építése.** A héten teljes erővel hozzálátnak a kis Béga-híd építéséhez. A tanács tegnap délelőtt ülést tartott, a melyen elrendelte, hogy a gyalogos közlekedés lebonyolítására a kaszinó épület és a járásbíróház között ideiglenes fahíd építtessék, miután a rendes hídát le kell bontani. Az ideiglenes híd építését még ma megkezdtek s mihelyt kész lesz, hozzáfognak a kis Béga-híd lebontásához s a vashíd építéséhez.

— **Magyar név.** Eisenhut Teréz pancsovai lakos, valamint kiskoru Krisztina, Borbála leánya család névének „Erdődi”-re kért változtatását a belügyminiszter megengedte.

— **Az ügyvédi karból.** A temesvári ügyvédi kamara közölni teszi, hogy Halász Kálmán pancsovai ügyvéd elhalálása folytán a kamara lajstromából töröltetett s irodája részére gondnokul dr. Weil Adolf pancsovai ügyvédet rendelte ki.

— **Uj jegyzők.** Az idei júliusi jegyzői képesítő vizsgálatok szombaton véget értek. A vizsgálatok eredményét most a következőkben közölhetjük:

Kitüntetéssel képesítették: Elme István, Mészáros Pál, Sánta József és Zsolnay Dénes Béla.

Egyhangulag: Bardóczy Gábor, Barna Mihály, Füredi Márton, Haág Gusztáv, Krsztekánics János, Leidecker Károly, Major Béla, Marinkovics Mihály, Magó Máté, Miskov Velykó, Moldován János, Nikolics Bozsidi, Pokrecz János, Pavlak Lázár, Römer Domonkos, Salapáthy Kálmán, Schwarz Frigyes, Szücs Andor, Valik József, Weitner Antal és Zimmermann Antal.

Szótöbbséggel: Arva János, Bába M. Péter, ifj. Bodó Sándor, Dadiés Radivoj, Doslea Traján, Ellicker Fülöp, Franczen Zsigmond, Hollinger Péter, Jakóbi János, Káldy Miklós, Komka Károly, Mischel Péter, Meiszner Péter, Schaff Béla, Schwarz Lajos, Stein Sándor, Szekesán Pál, Szabó Béla, Strosz N., Werner Menyhért, Zsunkán Octavián, Gausz György, Vuchetich N., Ruzsicska Béla.

— **A szerbek Péter Pájja.** Gör. kel. szerb polgártársaink tegnap ünnepelték Péter és Pál napját, mely alkalomból a gör. kel. templomban isteni tiszteletet voltak.

— **Eljegyzés.** Nagy Jakab nagyikindai mív. mérnök jegyét váltott Kemény Regina kisasszonnyal, néh. Kemény Salamon volt aradi földbírtokos, törvényhatóság biz. tag leányával.

— **Jubiláló jegyző.** Lázárföld község érdemes jegyzője Lafleur Péter most tölti be működésének huszadik esztendejét. Az évfordulót a a község lakossága jegyzőjük iránt érzett szeretetük és hálájuk jeléül lelkesen meg akarják ünnepelni. Az ünnep előestéjén július 18-ikán lampiónos menetben a jegyző lakása elé vonulnak, ahol üdvözölni fogják őt. Másnap 19-ikén délelőtt istentisztelet lesz, mely után a község diszközgyűlést tart, majd emléktárgyakat adnak át az ünnepeltnek. Délben egy órakor a jegyző tiszteletére lakoma lesz, melyre már eddig is számosan jelentkeztek.

— **Halálozás.** Zsivkovics Márkus nyug. cs. és kir. százados meghalt Pancsován. A boldogultat katonai pompával nagy részvét mellett temették el.

— **A közig. előadók lakomája.** A nagybecskerekéi közig. tanfolyam előadói szombaton este az idej tanfolyam befejezése alkalmából a kaszinó vendéglőben lakomát rendeztek, melyen jelen voltak: Tóth István, dr. Kiss János, dr. Végh Lajos, dr. Nónay Pál, dr. Vinczevidy Ernő, dr. Wiedorn Adolf, dr. Grandjean József, Szilágyi Albert, Alföldy Ede, Ládai Kálmán, Zsiross Mihály, Strosz Béla, Bielek Antal, dr. Stassik Ferenc, továbbá dr. Pollák Viktor, dr. Demkó Endre, mint vendégek. Az egybegyűltek kedélyes poharazgatás közben a késő éjjeli órákig maradtak együtt a legjobb hangulatban.

— **A perlaszi földrajz.** Megirtuk annak idején, hogy a perlaszi iskolában a földrajzot nem tanítják a magyar közjognak megfelelően, miért is Torontálmege közig. bizottsága fölhitva a tanfelügyelőt, hogy az ügyet vizsgálja meg. A közig. bizottság mai ülésén dr. Pacséri Károly tanfelügyelő, dr. Radvány Ferenc kir. s. tanfelügyelő jelentése alapján előadja, hogy a segéd-tanfelügyelő nem tapasztalta azt, hogy Perlaszon közzogellenesen tanítanak a földrajzot. A segéd-tanfelügyelő annyit konstatált, hogy a tanulók Magyarországot csak a Dráviáig kerítették be, de csak egynehány közülük s a kiszólitott jeles tanuló már helyesen mutatta meg Magyarországhatárát. A tanfelügyelő a dolgot egyrészt a gyermekek félnétségének tulajdonítja, másrészt az iskolában használt miniszterileg próbált Vargyas-féle tankönyv okozta a zavart, mert ez a könyv a régi rendszer szerint külön kerületenkint tanítja Magyarországhatárát s ilyen egyik kerület Horvátország. A tanításnál használt térkép pedig kifogástalan. A tanfelügyelő egyébként a hibát mindjárt észre vette s megtette rá észrevételeit. Miután azonban a tanításban közjog vagy államellenes tendenciák nem észlelhetők, további eljárást a tanfelügyelő nem tart szükségesnek. Hegedűs János anyakönyvi felügyelő, ki a kérdéses alkalommal jelen volt, előadja, hogy egyetlen tanuló sem tudta helyesen megmutatni Magyarországhatárát s a legjobb tanuló is csak a tanító ismételt felszólítására felelt helyesen. Ezt azonban ő csak a maga igazságának konstatálásaképpen mondja s egyébként ő sem tételez föl itt szándékosságát s nem vonja kétségbe a tanító hazafiságát. Ezután a közigazgatási bizottság a tanfelügyelő jelentését tudomásul vette.

— **A toráki arató-sztrájk.** Említettük, hogy a toráki sztrájkból kifolyólag a lázadó munkások egy részét Nagybecskerekén elzárták. Összesen negyvenen voltak az elzártak. Miután az uradalom előtt kijelentették, hogy őket nagybecskerekéi urak félrevezették és ellentállásra biztatták, a törvény intézkedése értelmében az uradalom megkérte a hatóságot, hogy feltételeken szabadon bocsássa őket, amit a hatóság meg is cselekedett. Nem lesz érdektelen fel-említeni, hogy a félrevezetett nép, mikor bevallották, hogy a népboldogítók szavaira hallgattak, ismételve annak a jámbor óhajnak adott kifejezést:

— Bárcsak azokat esuknák be, a kik minket a fogházba juttattak.

— **A Hadik-huszárok távozása Nagyikindáról.** Mint Nagyikindáról jelentik, a 3. Hadik-huszárezred ott állomásozó divízióját az ezredet kiegészítő és Aradon székelő második divíziójával együtt jövő év április elején Galiciába helyezik át s helyébe a 12. huszárezred jön Kikindára.

— Tizenkét éve, hogy a hármass huszárok egyik divíziója Nagyikindán van és ez idő alatt mindenkor a legjobb és legszebb egyetértés uralkodott a katonák és a város közönsége között.

— **A törvényeszéki fogház.** Említettük, hogy Torontálvármegye közig. bizottságának börtönügyi albizottsága a minap megvizsgálta a nagybecskerekéi kir. törvényeszéki fogházat s konstatálta, hogy az modern fogháznak nem felel meg s tetemes átalakításra volna szükség. Dr. Wiedorn Adolf kir. ügyész a közigazgatási bizottság mai ülésén beszámolt az albizottság vizsgálatának eredményéről s miután a fogház átalakítása nagy költségre kerülne, megfelelőbbnek tartaná, ha új fogházat építtetne az igazságügyi miniszter. A közig. bizottság a kir. ügyész indítványára ezért a következő fölterjesztést intézi az igazságügyi miniszterhez:

Torontálvármegye közig. bizottságának az 1876. évi VI. t.-c. 38. §-ában irt albizottsága a nagybecskerekéi kir. törvényeszéki fogházat megvizsgálván, a felvett jegyzőkönyvből kitészölveg hiányként konstatálta, hogy a fogházépület nemcsak, hogy a modern követelményeknek egyáltalán nem felel meg, de a magánzárka rendszer alapján épült intézet nehezen szellőztethető s így közegészségi szempontból veszélyes. Azon kívül megállapított, hogy az egyes emeletek folyosóinak csapos gerendái nagyrésztben korhadtak, ami ezeknek kicserélését teszi szükségessé. Minthogy azonban a célnak egyáltalán meg nem felelő épületnek kétségen kívül nagy összeget (20 ezer kor.) igénylő kijavítása sem a közérdeknek, sem az államkincstár érdekeinek nem felel meg: a közig. bizottság azon javaslattal járul Nagyméltóságod elé, hogy Nagybecskerekén egy, az egészségügyi kellekeknek megfelelő új fogháznak a sürgős felépítését elhatározni méltóztatassék.

— **Folyam- és osztálymérnökség Pancsován.** A pancsovai folyammérnöki hivatal felállítására nézve a keresk. ügyi miniszter leiratában arról értesítette Pancsova városát, hogy a folyammérnökségnek Pancsován leendő felállítása tervebe vétetett s a mint a fedezet meg lesz rá, intézkedni fog, hogy az felállíttassék. — A kereskedelmi miniszter egyben arról értesítette a várost, hogy osztálymérnökséget is állít föl Pancsován.

— **Uj tizkoronások.** Még meg sem igen szokhattuk a korona-rendszer új bankóit, s legközelebb már is meg kell válnunk az egyik fajtától, attól, amelyiket leghamarabb szeretünk meg. Arról van szó, hogy bevonják az új tizkoronás bankjegyeket. És pedig azért, mert nagyon könnyű őket hamisítani, s a tisztelt hamisító urak éltek is a jó alkalommal. Eppen ezért az Osztrák-Magyar Bank igazgatósága nemrégiben elhatározta, hogy az összes eddig forgalomban lévő tizkoronás bankjegyeket bevonja és új, másképpen megrajzolt, másképpen kiállított bankjegyeket fog kibocsátani. Az utóbbi időben nagymennyiségű hamisítványt fedeztek föl s egynemely jel arra mutat, hogy a hamisítványok Ancona környékéről származnak, ahol üzletszerűleg gyártják a tizkoronásokat. Habár az új bankjegyek kiállítása igen költséges lesz is, az aránylag fölötté nagymennyiségű hamisítványok megsemmisítése és a további csatlások elkerülésére minden financiaális tekintet mellőzni kell. Az Osztrák-Magyar Bank kezelősége már el is rendelte egy új tervezetnek az elkészítését, mely az izlés minden követelményeinek megfelelően és a mely utánnomás ellen lehetőleg biztosítva legyen. Mihelyt a skice elkészült, a bank főtanácsa fog határozni a minta elfogadása és kivitele felől. Az Osztrák-Magyar Bank mindezeket a lehető leg-rövidebb idő alatt kívánja végrehajtani, úgy hogy a bankjegynyomda valószínűleg még ez évben meg fogja kezdeni az új bankjegyek előállítását. Hogy az új bankjegyek a legnagyobb sietség mellett is csak a jövő évben kerülhetnek forgalomba, az részben az előkészületek körültekintő gondosságának következménye. Az új próba-bankjegyeket ugyanis

előbb alaposan megvizsgálják és teljes bizonyosságot szereznek a hamisítás nehézségeiről vagy esetleg lehetetlenségéről. Másrészt azért sem lehet az új bankjegyet a jövő év előtt forgalomba bocsátani, mert egyszerre nagymennyiségű tizkoronást akarnak kiadni, nehogy a forgalom, amely a kisebb fizetéseknel leginkább a tizkoronás bankjegyekre szorítkozik, fennakadjon. Bizonyítja ezt az a körülmény, hogy a tizkoronások forgalma három-négyszeresen fölülmulja a huszkoronás bankjegyekét.

Tüzek a vármegyében. E hó elején Torontál vármegye öt községében fordult elő tüzeset. Az egyik július 4-ikén Kécsán volt, ahol Novákoviés Nándor kécsai lakosnak a község határában levő téglagyáránál ütött ki a tűz, melynek egy kazal szalma és maga a téglaszín is áldozatul esett. Emberben vagy állatban nem esett kár. Ugy a szalma, valamint a téglaszín is biztosítva volt. A nyomozás során kiderült, hogy a tűz gondatlanságból keletkezett, amennyiben a munkások a tüzes hamut gondatlanul elszórták, amelytől a szalmakazal felgyuladt, ettől pedig a közelben levő téglaszín is kigyuladt. A kár mintegy 600 korona. — Ugyancsak 4-én Bobda községben Brana János ottani lakos háza gyuladt ki s rövid idő alatt az egész tetőzet leégett. A nyomozás itt is azt derítette ki, hogy a tüzes hamuval való gondatlan bánás idézte elő a tüzet. A ház biztosítva volt. A kár mintegy 250 korona. — A harmadik tűz Bótos községben fordult elő, ahol 4-én éjjel Valiszavlyev György ottani lakos háza kigyuladt s a nádtető rövid idő alatt teljesen leégett. A tűz úgy keletkezhetett, hogy a már rozzant kéményből egy szikra a száraz nádtetőre hullt, amely tüzet fogott. A kár 100 koronára becsülük. A ház biztosítva volt. — Keviszölösön e hó 1-én Podi József ottani lakos udvarán 1 kup tengeri szár leégett. A kár 140 korona. A vizsgálat során kiderült, hogy a tűz gyújtogatásból eredt, a gyújtogatót azonban mindeztideig nem sikerült elfogni. — Aracson e hó 3-án reggel 7 órakor Tomasev Sarolta aracsi lakos háza gyuladt ki s a tető teljesen leégett. A tűz keletkezésének okát itt nem lehetett megállapítani.

Veszedelemes fegyvertisztítás. Mint Nagy-kikindáról írják, súlyos baleset érte a minap Naszady József ottani ügyvédet. Naszady a szőlőcsöze revolverét akarván kitisztítani, a berendezésű lövegek kiszédése közben a fegyver elcsúszott s a golyó jobb keze kisujját összeroncsolva, lágyékába hatolt. A megsérült ügyvédet a kikindai kórházban ápolják, hol állapota a figyelmes gondozás folytán már jobbra fordul, úgy, hogy komolyabb komplikációktól nem kell tartani.

Vörheny Pancsován. Pancsován már hosszú idő óta pusztít a vörheny s még most sem szűnt meg. 18 vörhenybeteg van ma és a szülők közt nagy az aggodalom. A hatóság a legmesszebbmenő intézkedéseket tette meg a járvány megállítására.

Öngyilkos elmebeteg. Mint Hertelendy-falváról írják, Basnár András ottani birtokos, 6 gyermek atyja, tegnapelőtt a háza padlásán felakasztotta magát. Az elég jómódban élő ember tettét elmezavarban követte el.

Vásár. Buziás község előjárósága átiratban értesíti városunk közönségét, hogy Buziáson a legközelebbi országos vásárt a hó 24., 25. és 26-án fogják megtartani. A vásárra szabályszerű marhalevéllel mindenféle állat szabadon felhajtható.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése július hó 13-án.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, július 13.

A képviselőház ma délelőtt ülést tartott, melyen napirend előtt a véderőbizottság ujoncjelentésének bemutatásánál élénk házszabályvita keletkezett.

Ugron Gábor azt kéri az elnöktől, hogy a kérdés föltevésénél vegye bele, hogy a régi javaslatok visszavonattak.

Apponyi Albert gróf elnök azt feleli, hogy neki nincs hivatalos tudomása a régi javaslatok visszavonásáról (Taps a szélsőbalon.) csupán csak arról, hogy azok nem tárgyalattak.

A Ház tehát ilyen értelemmel veszi tudomásul a jelentést.

Kiáltások a szélsőbalról: Akkor hát még ez évben újra betérjeshetnek.

Pozsgay Miklós: Csalók!

Elnök Pozsgayt e kifejezésért rendreltasítja. (Helyeslés jobbról.)

Ezután még napirend előtt Barabás Béla elpanaszolja tegnapi nagyváradai élményeit, (melyről más táviratunk számol be) melyet erősen kiszínezett. Barabás kudar-

caért és a zavargásokért Gerő Ármin nagyváradai főkapitányt okolja, aki szerinte ugylátszik már horvátországi szellemben működik. A nagyváradai eseményekben Barabás mentelmi jogának megsértését látja, amiért orvoslást kér, egyben kéri a miniszterelnököt, hogy a nagyváradai főkapitányt függeszse föl.

Apponyi Albert gróf elnök kijelenti, hogy Barabás ügyét a házszabályok értelmében átteszi a mentelmi bizottsághoz.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök han sulyozza, hogy előzetesen a történekről tudomása nem volt s utólag is csak egy rövid sürgönyt kapott. A nagyváradai eseményekről részletes fölvilágosítást kért s kijelenti, hogy a közszabadságot megvédeni tartozik s azt meg is védi. (Zajos tetszés jobbról.)

Komjáthy Béla elítélőleg nyilatkozik a nagyváradai szabadelvűek tegnapi magatartásáról s egyben hangoztatja a függetlenségi párt elvi egységét, habár a párt tagjai most taktikailag két irányt követnek. Fölvívja a miniszterelnököt, ragadja meg most az alkalmat annak bebizonyítására, hogy a jog, törvény és igazság korszakát fönn tartja.

Olay Lajos szintén elégtételt követel a nagyváradai dolgokért.

Azután áttértek a napirendre, a miniszterelnök programja fölötti vitára. Ma Vészi József beszélt a program ellen.

A haldokló pápa.

Budapest, július 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Rómából táviratozzák: Az orvosok jelentése szerint a pápa éjjel előtt nyugodtan aludt, később azonban izgatott lett. A mellkas állapota változatlan, a vesék működése hiányos. Közérszék depresszált, érverés 82, hőmérsék 36.2.

Kállay Benjamin meghalt.

Budapest, július 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből táviratozzák: Kállay Benjamin közös pénzügyminiszter, Bosznia-Hercegovina kormányzója ma hirtelen meghalt. Kállay Benjamin 64 éves volt s halála mély megdöbbenést kelt ország-szerle.

Kállay Benjamin 1839. december 22-ikén született. Tanulmányait befejezve, főleg a kelet ügyei iránt érdeklődött s alaposan megtanult törökül. Eleinte diplomatának készült s 1869-ben belgrádi főkonzullá neveztek ki, de a 70-es évek elején leköszönt állásáról s Budapestre jött. Itt 1875-ben a Senyey-féle mérsékelt konzervatív pártot szolgáló „Kelet népe” című politikai lapot alapította meg és szerkesztette, de nem sokáig, mert kiváló tehetségeit méltányolták a külügyminiszteriumban. 1879-ben a király külügyminiszteri osztályfőnökké nevezte ki. 1882-ben közös pénzügyminiszterrel s Bosznia-Hercegovina kormányzójává nevezte ki s e minőségében mindmáig kiváló szolgálatokat tett s Bosznia fejlődése nagyrészt az ő munkásságának tulajdonítható. Kállay Benjamin irodalmilag is tevékeny működést fejtett ki, többek közt megírta Szerbia történetét 1770—1815-ig, lefordította a Galateát és írt egy nevezetes munkát Oroszország keleti törekvéseiről. Irodalmi működésének elismerésül a magyar tud. akadémia tiszteleti tagjává is választotta.

Barabás Béla nagyváradai beszámolója.

Budapest, július 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Nagyváradról táviratozzák: Barabás Béla képviselőnek, a harcias függetlenségek vezetőjének tegnapi beszámolója izgalmas napot szerzett Nagyváradnak. A józan nagyváradai függetlenségek egyáltalán nincsenek egy véleményen Barabással s ez a körülmény összeütközést keltett köztük és Barabás hivei közt. Barabás beszámolóján nagy közönség jelent meg, köztük egy csomó munkás zászló alatt, melyen Kossuth Ferenc neve volt. Mikor Barabás Béla beszélni kezdett a harcrol, a higgadt függetlenségek Kossuth Ferencet éltették. Erre Barabás hivei meg-

támadták az ellenpártot, kiűzték a gyűlésből és a zászlót széttepték. A gyűlésen mindazáltal még mindig sokan maradtak az ellentáborból és olyan izgalom uralkodott, hogy a főkapitány jónak látta a gyűlést feloszlatni. Barabás hivei persze zajongtak, de azután Barabás felszólítására mégis szétoszlottak. Künn az utcán azonban tüntetni kezdtek, mely végre zavargássá fajult, úgy hogy katonaságnak kellett közbelépni s ez csakhamar rendet is csinált. — Megemlítjük egyuttal, hogy a nagyváradai szabadelvűpárt bizalmatlanságot szavazott Barabásnak.

A nagyváradai g. k. püspök beiktatása.

Budapest, július 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Nagyváradról jelentik: Radu Demeter, az új nagyváradai gör. kath. püspöknek beiktatását hivatalosan augusztus 2-ára tűzték ki.

Asztalos Sándor szobra.

Budapest, július 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Aradról jelentik: A város polgárságának körében mozgalom indult meg, hogy Arad város egykori megmentőjének Asztalos Sándornak emléket érben megörökítsék. A mozgalom már annyira haladt, hogy tegnap megalakult az előkészítő-bizottság.

Szocialista mozgalom Aradmegyében.

Budapest, július 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) A szocialdemokrata párt erősen rávetette magát az ország egyes vidékére, a melyeknek talaját céljaira alkalmasnak találja. Az utóbbi időben különösen Aradmegyét szemelte ki erre és a megye minden községében szocialista népkörök felállításán fáradozik. Már eddig is több község, köztük Mácsa, Kurtics és Miske terjesztették be kérvényeiket az alapszabályval együtt az alispánhoz, szocialista népkör felállítására. A hatóságok élénk figyelemmel kísérik a mozgalmat.

Élített városi tisztviselők.

Budapest, július 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Sopronból jelentik, a város fegyelmi választmánya többszöri hivatalos mulasztásokért és szabálytalanságért Wälder József városi főmérnököt 1000 korona pénzbírságra, Frank Dezső városi mérnököt és Bálint Dezső városi épület-felügyelőt pedig hivatalvesztésre ítélte.

Micsinai a bíróság előtt.

Budapest, július 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Micsinainak, a hírhedt vált postatolvajnak bűnügyét ma délelőtt kezdte el tárgyalni a budapesti törvényszék nagy hallgatóság előtt. Micsinai töredelmesen vall s így az ítéletet még ma meghozzák.

Határidő-üzlet.

Budapest, július 13. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az árak nagyrészt csökkentek. Déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre)	7.23
Tengeri (júliusra)	6.26
Tengeri (augusztusra)	6.26
Tengeri (májusra 1904.)	5.16
Zab (októberre)	5.32
Rozs (októberre)	6.25

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1903. május hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:
Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Pancsováról: délután 5 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 53 p.
b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:
Zombolyáról, Verseczről, Alibunáról és Temesvárról: este 7 óra 15 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
Pancsováról: reggel 7 óra 23 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:
Zombolya, Temesvár, Verseczre: délután 4 óra 45 p.
Pancsovára: délelőtt 8 óra 23 p.; délután 6 óra 20 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.
b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Panesova és Alibunarra: reggel 3 óra 33 p.
Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

Kiadó lakás.

A Ferenc József-téren, a Bauer-féle házban egy 5, esetleg 7 szobából álló

emeleti lakás villanybevezetéssel, esetleg csillárokkal együtt azonnal kiadó.

A lakás vásár- és ünnepnapokon bármikor megtekinthető.

Bővebbet
ifj. **BAUER PÁLNAI**
Nagybecskereken.

(563-6.5)

Szép mellékkeresetre
tehetnek szert urak és hölgyek, kik ismerőseik körében thea-, kávé-, rum- és cigaretta-különlegességeimet ajánlják.
Leon Bravo, Hamburg 14.
Magyar levelekre is azonnal válaszol!

(571-5.2)

15.518/1903. I. szám. Magyar királyi államvasutak.
Üzletvezetőség Aradon.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak Petrozsény állomásán levő pályavendéglő bérletére ezennel zárt ajánlati pályázat hirdettetik. A bérlet 1903. évi október hó 1-ével kezdődik és tart azon időponttól számított öt éven át vagyis 1908. évi szeptember hó 30-ig.

A bérleti feltételek, valamint az ételek és italok árjegyzéke az alulírott üzletvezetőség I. osztályában a rendes hivatalos órák alatt, hétköznapokon délelőtt 8 órától délután 2 óráig megtekinthetők, vagy kívánatra postán megküldetnek, miert is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 1 koronás bélyegű és „Ajánlat a petrozsényi pályavendéglő bérletére a 15.518/1903. számhoz” felirattal ellátott borítékba zárt, lepecsételt s két tanu előtt aláírt ajánlatok a vonatkozó okmányokkal (erkölcsi bizonyítvány, ipar engedély stb.) együtt 1903. évi augusztus hó 5-én déli 12 óráig az alulírott üzletvezetőség általános (I.) osztálya főnökénél nyújtandók be.

Bánatpénz fejében 200, azaz kétszáz korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1903. évi augusztus hó 4-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál leteendő. Takarékpénztári letétkönyvek bánatpénz képen nem fogadhatnak el. Értékpapírok a budapesti, illetőleg a bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régiebb, árfolyam szerint jegyzett értékben, de sohasem névértéken felül fognak számítani.

A készpénzben letett összeg után kamat nem fizettetik.

A bánatpénz letétele az ajánlatban megemlítendő ugyan, de a letétről nyert pénztári letétjegy az ajánlatához nem csatolandó.

Ezen feltételektől eltérő vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett, valamint a távirati uton tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatok közt a választás a felajánlott bérösszegre való tekintet nélkül szabadon történik. Arad, 1903. évi július hó 8-án.

(3-1) Az üzletvezetőség.
(Utánnomás nem díjaztatik.)

HAJDUSKA JENŐ
ajánlja
zsák-kölcsönző
intézetét.

(537-3.2)

A nagyikindai járás főszolgabírájától.

5625/I. 1903. sz.

573-3.2

Pályázat.

A nagyikindai járáshoz tartozó *Mokrin* nagyközségnél egy kataszteri nyilvántartói és egy esetleg két irnokai állás üresedésben lévén, azoknak választás útján leendő beöltése végett ezennel pályázatot nyitok.

A kataszteri nyilvántartó fizetése évi 1200 korona.

A községi irnoké évi 1000 korona.

Felhívom mindazokat, kik a fentemlített állásokra pályázni óhajtanak, hogy pályázati kérvényeiket folyó évi augusztus hó 1-ig küldjék be hivatalomhoz.

Nagyikinda, 1903. évi július hó 8-án.

Tel'ecsky,
főszolgabíró.

16.425/I. szám.

Magy. kir. államvasutak.
Üzletvezetőség Aradon.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak alulírott üzletvezetősége egy, a forgalomból kivont, azonban teljesen jókarban és használható állapotban levő, magán cégek által előnyösen használható s Arad állomáson elhelyezve levő Fairbanks rendszerű, 3000 Hg. terhelésű szekerhídmérleget értékesíteni óhajtván, annak eladása céljából nyilvános pályázatot hirdet.

Pályázni kívánók részéről az egy koronás bélyeggel ellátott lepecsételt ajánlatok a következő külfelirattal: „Ajánlat 16.425/903. számhoz szekerhídmérleg megvételére” folyó évi július hó 25-ik napjának déli 12 órájáig üzletvezetőségünk I. osztályában benyújtandók, vagy oda posta útján megküldendők.

Minden ajánlattevő tartozik az általa megvenni szándékolt szekerhídmérleg ajánlati árával számított értékének 5%-át az ajánlat benyújtását megelőző napon déli 12 órájáig készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban aradi gyűjtőpénztárunknál letenni, vagy posta útján beküldeni.

Bánatpénz nélküli, avagy az előirt határidőnél később beérkező ajánlatok, ugyszintén távirati és pótajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlattevők ajánlataikkal, az azok felett hozandó határozat hozataláig visszavonhatlan kötelezettségben maradnak.

Megvétel esetében, amennyiben a vevőfél a hídmérleget Arad állomáson óhajtaná használatba venni, a mérleg jelenlegi elhelyezési helyén maradhat és annak használata és fenntartása iránt az illető céggel szerződés lesz kötendő, ellenesetben pedig, ha az a vevő által kívántatnék, a szekerhídmérleg más állomásunkra, vagy helyre a vevőfél költségére áthelyezhető.

A szekerhídmérleg Arad állomásunkon a nappali órákban bármikor megtekinthető.

Aradon, 1903. június hóban.

(3.3) Az üzletvezetőség.
(Utánnomás nem díjaztatik.)

22.661. I. szám.

Magy. királyi államvasutak.
Bpest-balparti üzletvezetőség.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak budapest-balparti üzletvezetősége a Rákos rendező pályaudvari olajgázgyár céljaira az 1903. évi augusztus hó 15-től 1904. év augusztus hó 15-ig terjedő egy éven át, esetleg kedvező árak elérése esetén az 1906. évi augusztus hó 15-ig terjedő 3 éven át, olajgázfejlesztéshez szükséges szabványos Piutsch-féle megfelelően megmunkált öntött acél gáz görebekek szállítást biztosítani kívánván, arra ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A gázgörebekek évi szükséglete 65 darab. A szállításra vonatkozó részletes módozatokat magában foglaló ajánlati felhívás valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál, a m. kir. kereskedelmi muzeum igazgatóságánál, valamint az országos iparegyesületnél megtekinthető; az üzletvezetőség általános osztályában (Teréz-körut 62. I. em. 8. ajtó) pedig megszerezhető.

A pályázati feltételek kiegészítő részét képező 122.291.96. sz. általános anyagszállítási feltételek a m. kir. államvasutak budapesti nyomtatványtáránál szerezhetők meg. A szabályszerűen kiállított s ivenkint 1 koronás m. kir. okmánybéllyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve és a borítékban ezen felirattal: „Ajánlat a 22.661.903. számhoz” ellátva, legkésőbb f. évi július hó 30-án déli 12 óráig üzletvezetőségünknel (Teréz-körut 62. szám. I. em. 5. ajtó) adandók át, a bánatpénz pedig ugyanott a gyűjtőpénztárnál f. évi július hó 29-ig teendő le.

Budapest, 1903. július hó 1-én.

(3.1) Az üzletvezetőség.
(Utánnomás nem díjaztatik.)

55.097/1903. szám.

Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

A magy. királyi államvasutak igazgatósága nyilvános versenyt hirdet a magy. királyi államvasutak összes vonalain levő, és a magy. királyi államvasutak által kezelt magánvasutak vonalain levő, faalkotó részekkel ellátott 3 részes, valamint 2 részes keresztmelytűs vágányhídmérlegek faalkotó részeinek vasalkotó részekkel leendő kiáltására és a hídmérlegek fenntartása iránt.

A faalkotó részekkel bíró és átalakítandó hídmérlegek tervei, a szerződés tervezete, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek, illetve feltétfüzetek Budapesten a magy. királyi államvasutak igazgatóságának felépítményi ügyosztályában: (VI. ker., Teréz-körut 56. sz. II. emelet 9. ajtó) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1903. évi augusztus hó 8-án déli 12 óráig nyújtandók be alulírott igazgatóság építési- és pályafenntartási főosztályában (Budapest, VI. Teréz-körut 56. szám, II. emelet 10. ajtó.)

Az ajánlat 1 korona, az ajánlat mellékletei ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyújtandó be: „Ajánlat keresztmelytűs vágányhídmérlegek faalkotó részeinek vasalkotó részekkel leendő kiáltására, ezen hídmérlegek átalakítására és fenntartására.”

Budapest, 1903. évi július hó.

(3.1) Az igazgatóság.
(Utánnomás nem díjaztatik.)

A „Torontál” kiadóhivatalában
kapható
Somfai Jánosnak
Kutyavár
és más apróbb históriák
cími könyve,
melyet úgy a sajtó, mint a közönség nagy elismeréssel fogadott.
Ára:
füzve 3 kor. — kötve 5 kor.

(524-x.20)

17.412/I. szám.

Magy. kir. államvasutak.
Üzletvezetőség Aradon.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak alulírott üzletvezetősége nyilvános pályázat útján biztosítani kívánja a vonalain alkalmazott hivatalnok és hivatalnok-gyakornokok részére szükséges egyenruha darabok készítését, kik a fennálló egyenruházati szabályzat értelmében szolgálat közben egyenruhát viselni tartoznak.

Az ezen hivatalnokok és hivatalnok-gyakornokok által rendszerint viselendő egyenruhadarabok következők: nyári zubbony, tavaszi és őszi zubbony, téli zubbony, nyári nadrág sötétkék, szürke, vagy drappszintű posztóból, tavaszi és őszi nadrág, téli nadrág, tavaszi és őszi felöltő, telé felöltő, nyári sapka, nyakra való, kezyű, karkötő, rangjelző rózsák.

Az ivenként 1 kor. okmánybéllyeggel ellátott ajánlatok ezen alábbi külímmel: „Ajánlat hivatalnoki egyenruhák szállítása iránt 17.412/903. számhoz” 1903. évi július hó 25-ének déli 12 órájáig a magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének általános osztálya főnökéhez benyújtandók, vagy posta útján beküldendők. Bánatpénz gyanánt 400 korona készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban 1903. évi július hó 24-én déli 12 órájáig az aradi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál leteendő, esetleg posta útján oda beküldendő.

Aradon, 1903. július havában.

(3.2) Az üzletvezetőség.
(Utánnomás nem díjaztatik.)

HIRDETÉSEK
FELVÉTEKNEK A
„TORONTÁL”
KIADÓHIVATALÁBAN.